

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมสร้างตนเอง
อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็น หลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริต ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกัน ล่วงหน้าไว้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

๑. วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

- ๑) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต
- ๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
- ๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

๒. กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

กรอบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

๓. กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ

ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการกบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

๔. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน และตารางประกอบการประเมิน ดังนี้

๑) การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ

๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนการซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า ที่ อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดย ไม่ คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริต ด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการนั้นมาระบุรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนการนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุ

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไป มีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่อง ของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

→ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

→ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์โอกาส (Likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้ง
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้ง
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้ง
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้ง
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑ ครั้ง

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้นเลย (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ผลกระทบ (Impact)

๑) ทางด้านการเงิน

ผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๓๐๐,๐๐๑ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๑ บาท ถึง ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหาย ๑๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

๒) ไม่ใช่ทางการเงิน

ผลกระทบ (Impact)	
๕	<ul style="list-style-type: none">- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม- เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	<ul style="list-style-type: none">- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ- ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	<ul style="list-style-type: none">- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง- มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	<ul style="list-style-type: none">- ปราบกฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส- เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	<ul style="list-style-type: none">- แทบไม่มี

เกณฑ์วัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

	สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก
	สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
	สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
	สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว หลังจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้ คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาส ความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการ

ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผน บริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ และ ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมสร้างตนเอง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ประเภทความเสี่ยงด้าน ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อกระบวนการ/โครงการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑	การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือร่างขอบเขตของงาน (TOR)	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือร่างขอบเขตของงาน (TOR) กำหนดคุณสมบัติคุณลักษณะ เงื่อนไข เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้างเพียงรายใดรายหนึ่ง
๒	การกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่กำหนดราคากลาง กำหนดราคากลางวงเงินที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง
๓	การจัดหาผู้รับจ้าง	เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่จัดหาผู้รับจ้าง จัดหาแต่ผู้รับจ้างรายเดิมเพียงรายเดียวเข้ามาทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงาน โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับจ้างรายอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขเข้ามาทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงาน
๔	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจรับพัสดุ ตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาส (Likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้ง
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้ง
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้ง
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้ง
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑ ครั้ง

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้นเลย (ไม่เกิดขึ้นเลย)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

๑) ทางด้านการเงิน

ผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๓๐๐,๐๐๑ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๑ บาท ถึง ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหาย ๑๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

๒) ด้านอื่น ๆ

ผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจภายใน /ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน /เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

Risk Score					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ...กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๑	การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของ พัสดุ หรือร่างขอบเขตของงาน (TOR)	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่กำหนด รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือร่างขอบเขต ของงาน (TOR) กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ เงื่อนไข เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้รับจ้างเพียงรายใดรายหนึ่ง	๒	๒	๔	ต่ำ
๒	การกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่กำหนดราคา กลาง กำหนดราคากลางวงเงินที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง	๒	๒	๔	ต่ำ
๓	การจัดหาผู้รับจ้าง	เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่จัดหาผู้รับจ้าง จัดหาแต่ผู้รับจ้างราย เดิมเพียงรายเดียวเข้ามาทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับ หน่วยงาน โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับจ้างรายอื่น ๆ ที่มี คุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขเข้ามาทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง กับหน่วยงาน	๓	๓	๙	ปานกลาง
๔	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจรับพัสดุ ตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง	๒	๒	๔	ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	การกำหนดรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะของ พัสดุหรือร่างขอบเขต ของงาน (TOR)	คณะกรรมการหรือ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ กำหนดรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะของ พัสดุหรือร่างขอบเขต ของงาน (TOR) กำหนด คุณสมบัติ คุณลักษณะ เงื่อนไข เพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับ ผู้รับจ้าง เพียงรายใดรายหนึ่ง	๔ ต่ำ	มาตรการป้องกันการรับ สินบน และป้องกันการทุจริต ในการกำหนดรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะของ พักดู หรือร่างขอบเขตของงาน (TOR)	๑. ผู้บริหารมีการประกาศนโยบายและแสดง เจตจำนงของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในการ ไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการ ปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ๒. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัด จ้างผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน และ ช่องทางอื่น ๆ ให้กับสาธารณชน ได้รับทราบ ๓. มีการกำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง ๔. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบ และช่องทางการแสดง ความคิดเห็นให้กับประชาชน ๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรหรือ กิจกรรมที่แสดงพฤติกรรมของพนักงาน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้มีทัศนคติ และ ค่านิยมในการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ๖. ตรวจสอบขั้นตอนการกำหนด รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของ พักดูหรือ ร่างขอบเขตของงาน (TOR ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ของระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง	๑ ต.ค. ๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	- กองคลัง - กองช่าง - สำนัก ปลัด อบต. - หน่วย ตรวจสอบ ภายใน

ชื่อกระบวนการงาน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๒	การกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการหรือ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ กำหนดราคากลาง กำหนดราคากลางวงเงิน ที่ใช้ในการจัดซื้อ จัดจ้าง สูงหรือต่ำกว่าความ เป็นจริง	๔ ต่ำ	มาตรการป้องกันการรับ สินบน และป้องกันการทุจริต ในการกำหนดราคากลาง	๑. ผู้บริหารมีการประกาศนโยบายและแสดง เจตจำนงของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในการ ไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการ ปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ๒. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัด จ้างผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน และ ช่องทางอื่น ๆ ให้กับสาธารณชน ได้รับทราบ ๓. มีการกำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง ๔. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบ และช่องทางการแสดง ความคิดเห็นให้กับประชาชน ๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรหรือ กิจกรรมที่แสดงพฤติกรรมของพนักงาน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้มีทัศนคติ และ ค่านิยมในการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ๖. ตรวจสอบขั้นตอนการกำหนดราคากลาง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของระเบียบการ จัดซื้อจัดจ้าง	๑ ต.ค. ๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	- กองคลัง - กองช่าง - หน่วย ตรวจสอบ ภายใน

ชื่อกระบวนการงาน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๓	การจัดหาผู้รับจ้าง	เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่จัดหาผู้รับจ้าง จัดหาแต่ผู้รับจ้างรายเดิมเพียงรายเดียวเข้ามาทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงาน โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับจ้างรายอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขเข้ามาทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงาน	๙ ปาน กลาง	มาตรการป้องกันการรับสินบน และป้องกันการทุจริตในการจัดหาผู้รับจ้าง	๑. ผู้บริหารมีการประกาศนโยบายและแสดงเจตจำนงของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ๒. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน และช่องทางอื่น ๆ ให้กับสาธารณชน ได้รับทราบ ๓. มีการกำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๔. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ และช่องทางการแสดงความคิดเห็นให้กับประชาชน ๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรหรือกิจกรรมที่แสดงพฤติกรรมของพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้มีทัศนคติ และค่านิยมในการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ๖. ตรวจสอบขั้นตอนการคัดเลือกหาผู้รับจ้างให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง	๑ ต.ค. ๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	- กองคลัง - หน่วย ตรวจสอบ ภายใน

ชื่อกระบวนการ... กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๔	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจรับพัสดุ ตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในในสัญญาจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง	๔ ต่ำ	มาตรการป้องกันการรับสินบน และป้องกันการทุจริตในการตรวจรับพัสดุ	<p>๑. ผู้บริหารมีการประกาศนโยบายและแสดงเจตจำนงของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)</p> <p>๒. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน และช่องทางอื่น ๆ ให้กับสาธารณชน ได้รับทราบ</p> <p>๓. มีการกำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๔. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบ และช่องทางการแสดงความคิดเห็นให้กับประชาชน</p> <p>๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรหรือกิจกรรมที่แสดงพฤติกรรมของพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้มีทัศนคติ และค่านิยมในการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>๖. ตรวจสอบขั้นตอนการตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา และระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง</p>	๑ ต.ค. ๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	- กองคลัง - กองช่าง - หน่วยตรวจสอบภายใน